

μικρό ποντίδα compasito

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

30. Σταγόνες

ΝΕΡΟ, ΝΕΡΟ ΠΑΝΤΟΥ ΚΑΙ ΟΥΤΕ ΜΙΑ ΣΤΑΓΟΝΑ ΓΙΑ ΝΑ ΠΙΟΥΜΕ

ΘΕΜΑΤΑ	Περιβάλλον, Γενικά Ανθρώπινα δικαιώματα
ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑΣ	Επίπεδο 2
ΗΛΙΚΙΕΣ	7-13 ετών
ΔΙΑΡΚΕΙΑ	60 λεπτά
ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ	5-20 παιδιά
ΕΙΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Βιωματική μάθηση, ιεράρχηση, συζήτηση
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	Τα παιδιά αποφασίζουν πώς μπορούν να χρησιμοποιήσουν το νερό ούτως ώστε να μην το σπαταλούν. Συζητούν τη σημαντικότητα της προσωπικής δράσης για να σωθεί μια από τις πολυτιμότερες πηγές για το περιβάλλον
ΣΤΟΧΟΙ	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιήσουμε για τη χρήση των βιώσιμων φυσικών πόρων στην καθημερινή ζωή. • Να συζητήσουμε τρόπους προστασίας του νερού και του περιβάλλοντος γενικά. • Να βοηθήσουμε τα παιδιά να κατανοήσουν τα δικαιώματα τους. • Να ενθαρρύνουμε την ατομική δράση για τη βιώσιμη χρήση πόρων και την εξοικονόμηση νερού.
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ	<ul style="list-style-type: none"> * Ετοιμάστε ποτήρια ή φλιτζάνια για όλα τα παιδιά της ομάδας σας. • Ετοιμάστε ένα μπουκάλι 2 λίτρων και γεμίστε το με νερό. Βεβαιωθείτε πως υπάρχει αρκετό νερό για να γεμίσει όλα τα ποτήρια. Για πιο μεγάλη ομάδα παιδιών, ετοιμάστε περισσότερα μπουκάλια. • Ετοιμάστε ένα μπολ ή ένα δοχείο για εξοικονόμηση νερού. • Αντιγράψτε τη «Σταγόνα» που παρέχεται στο Φυλλάδιο για κάθε παιδί.
ΥΛΙΚΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Μπουκάλια των 2 λίτρων • Ποτήρια ή φλιτζάνια για κάθε παιδί • Ένα κουταλάκι για κάθε παιδί • Ένα μπολ για το κοινά εξοικονομημένο νερό • Έναν Πίνακα • Χαρτί και στυλό

Οδηγίες

1. Ζητήστε από τα παιδιά να σκεφτούν όσο το δυνατό περισσότερους λόγους γιατί είναι σημαντικό το νερό (λ.χ. για φυτά, ζώα, ανθρώπους, βιομηχανία, γεωργία, οικοδομές), και παρουσιάστε την ίδια συντήρησης του νερού, θέτοντας ερωτήσεις όπως:
 - Πού μπορείτε να βρείτε νερό στη Γης (ωκεανό, παγάρια, πόσιμο νερό)
 - Πόσο από το νερό της Γης είναι χρήσιμο για τους ανθρώπους; (97% ωκεανοί, 2% παγάρια, μόνο 1% του πόσιμου νερού είναι χρήσιμο).

- Πώς θα ήταν η ζωή στη Γη χωρίς νερό; Με λιγότερο νερό;
 - Είναι το πόσιμο γλυκό νερό διαθέσιμο παντού στη Γη;
 - Ποια συγκεκριμένα σημειρινά φαινόμενα θέτουν σε κίνδυνο τη διάθεση επαρκών ποσοτήτων πόσιμου νερού στο μέλλον;
2. Συζητήστε και δημιουργήστε μια λίστα για το πώς χρησιμοποιεί το κάθε παιδί νερό κάθε μέρα (λ.χ. για μαγείρεμα, για μπάνιο, το αποχωρητήριο, πλύσιμο των ρούχων) και καταγράψτε τα σε έναν πίνακα.
3. Εξηγήστε πώς αυτή η δραστηριότητα θα τα ωθήσει να αποφασίσουν πώς να χρησιμοποιούν το νερό πιο προσεκτικά. Δείξτε τους ένα μπουκάλι και ζητήστε τους να φανταστούν πως αυτό είναι όλο το νερό που θα έχουν ως ομάδα για διάστημα μιας ημέρας. Πρέπει να προσέξουν να μην το σπαταλήσουν.
4. Δώστε στο κάθε παιδί ένα ποτήρι και γεμίστε το με νερό από το μπουκάλι. Εξηγήστε πως αυτό το ποτήρι αντιπροσωπεύει την ποσότητα νερού που θα έχουν ατομικά για μια μέρα. Ζητήστε από τα παιδιά να υπολογίσουν πόσο νερό χρησιμοποιούν σε μια μέρα (Στην Ευρώπη, ο μέσος όρος είναι περίπου 135 λίτρα/μέρα). Καθώς θα κρατούν τα ποτήρια τους, υπενθυμίστε στα παιδιά τη λίστα που δημιούργησαν στο Βήμα 2 για τους τρόπους που χρησιμοποιούν το νερό.
5. Ζητήστε από τα παιδιά να αποφασίσουν πως μπορούν να κάνουν μικρές αλλαγές στην καθημερινή τους συμπεριφορά, για να μπορέσουν να εξοικονομήσουν νερό. Δώστε τους λίγο χρόνο για να αποφασίσουν την επιλογή τους. Προτείνετε όπως ένα κουτάλι νερού να αντιστοιχεί σε ένα λίτρο. Μετά ζητήστε από το κάθε παιδί να παρουσιάσει την απόφαση του και να χύσει μερικές κουταλιές νερό που πιστεύουν πως θα μπορούσαν να εξοικονομήσουν στο μπολ της ομάδας. Ζητήστε από τα παιδιά να γράψουν τις ιδέες τους στη «Σταγόνα» που του δώσατε ως φυλλάδιο.
6. Όταν μιλήσει το κάθε παιδί, εξηγήστε πως το νερό που έχουν αποφασίσει να εξοικονομήσουν, ανήκει σε όλη την ομάδα. Εξηγήστε πως το μπολ θα παραμείνει γεμάτο, φτάνει το κάθε παιδί να εξοικονομεί και να φυλάει λίγο νερό κάθε μέρα. Σε αντίθετη περίπτωση, η ομάδα θα ξεμείνει από νερό.
7. Πέστε στα παιδιά πως η ομάδα θα πρέπει τώρα να αποφασίσει πως θα χρησιμοποιήσει την κοινή της πηγή στο περιβάλλον της. Ζητήστε από τα παιδιά να αποφασίσουν ως ομάδα πώς σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν το κοινό νερό που διαθέτουν. Μπορούν να ανακυκλώσουν κάποια ποσότητα;

Απολογισμός και Αξιολόγηση

1. Κάντε απολογισμό της δραστηριότητας θέτοντας ερωτήσεις όπως:
 - Ήταν εύκολο να σκεφτείτε όλους τους τρόπους που χρησιμοποιείτε νερό κάθε μέρα;
 - Παρατηρήσατε οτιδήποτε νέο σχετικά με τον τρόπο που χρησιμοποιείτε νερό; Σχετικά με τον τρόπο που χρησιμοποιούν νερό οι οικογένειες σας; Σχετικά με το νερό που χρησιμοποιείται σε δημόσιους χώρους (λ.χ. σχολεία, νοσοκομεία, δημόσια κτίρια και πάρκα);
 - Με ποιο τρόπο αποφασίσατε να παραδώσετε ένα μέρος του καθημερινού σας νερού;
 - Ποιοι τρόποι εξοικονόμησης νερού είναι ρεαλιστικοί για την καθημερινή σας ζωή; Ποιοι τρόποι εξοικονόμησης νερού θα ήταν δύσκολο να τηρηθούν κάθε μέρα;
 - Δυσκολευθήκατε να αποφασίσετε πώς να χρησιμοποιήσετε το «κοινό νερό»; Είστε ικανοποιημένοι με την απόφαση της ομάδας σχετικά με το κοινό νερό; Μπορείτε να σκεφτείτε οποιουσδήποτε άλλους τρόπους χρήσης αυτού του νερού;
2. Καθοδηγήστε τα παιδιά να γενικεύσουν για την εξοικονόμηση νερού:
 - Γιατί είναι σημαντική η εξοικονόμηση νερού;
 - Τι συμβαίνει όταν οι άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε αρκετό νερό για τις ανάγκες τους;
 - Από πού προέρχεται το νερό που χρησιμοποιούμε στην κοινότητα μας; Πώς φθάνει σε εμάς;
 - Μήπως η κοινότητα μας σπαταλά μέρος αυτού του νερού;
3. Συσχετίστε τη δραστηριότητα με τα ανθρώπινα δικαιώματα, θέτοντας ερωτήσεις

όπως:

- Το νερό είναι μια βασικότατη ανάγκη για τη ζωή και την επιβίωση. Ποιες άλλες πηγές στο περιβάλλον παίζουν ρόλο – κλειδί για τη ζωή και την επιβίωση;
- Έχουν όλοι οι άνθρωποι πρόσβαση σε αυτούς τους πόρους, όπως καθαρό νερό, καθαρός αέρας και περιβάλλον; Τι συμβαίνει αν οι πόροι είναι διαθέσιμοι αλλά δεν είναι καλής ποιότητας;
- Ποιος είναι υπεύθυνος για την παροχή αυτών των ποιοτικών πόρων;
- Μπορούν τα παιδιά να κάνουν οτιδήποτε για να διασφαλίσουν πως όλοι έχουν πρόσβαση σε καλής ποιότητας περιβαλλοντικούς πόρους;

Με την ολοκλήρωση του απολογισμού, ζητήστε από τα παιδιά να κοιτάξουν και πάλι τις «Σταγόνες» τους και να προσθέσουν οποιεσδήποτε άλλες ιδέες εξοικονόμησης νερού και του τρόπου χρήσης τους εντός του περιβάλλοντος τους. Εκθέστε τις «Σταγόνες» σε κάποιο σημείο της αίθουσας για να έχουν τα παιδιά πρόσβαση σε αυτές και στο μέλλον.

Εισηγήσεις για συνέχεια

- Η δραστηριότητα «ΤΙ ΥΠΕΡΟΧΟΣ ΚΟΣΜΟΣ», σ. 188, επίσης ωθεί τα παιδιά να αναζητήσουν σε μεγαλύτερο βάθος το πώς κατανοούν την έννοια ενός υγιούς και ασφαλούς περιβάλλοντος.
- Χρησιμοποιήστε την προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα δραστηριότητα για τη μελέτη άλλων σημαντικών πόρων και του πώς μπορούν να επηρεάσουν τις ζωές των παιδιών (λ.χ. καθαρός αέρας, ασφαλές και θρεπτικό φαγητό, ηλεκτρισμός, πετρέλαιο). Παρομοίως, ζητήστε από τα παιδιά να αναλογιστούν πώς μπορούν τα ίδια να διαφυλάξουν αυτές τους πόρους (λ.χ. ανακύκλωση, χρήση δημοσίων μέσων μεταφοράς, χρήση ανανεώσιμων πηγών, κτλ.).
- Αναζητήστε καταστάσεις σε χώρες που δε διαθέτουν επαρκή πρόσβαση σε καθαρό νερό (λ.χ. Βόρεια Αφρική, Μέση Ανατολή).
- Μάθετε περισσότερα περί του υδατικού προβλήματος (λ.χ. ταινίες, ντοκιμαντέρ, μύθοι και παραδόσεις, άρθρα εφημερίδων). Τονίστε τη σύνδεση μεταξύ της ατομικής δράσης και της εξοικονόμησης νερού, σε αυτή την περίπτωση με το συνολικό δικαίωμα σε πόρους, βιώσιμη ανάπτυξη και το δικαίωμα στη ζωή.

Ιδέες για δράση

- Αναπτύξτε ομαδικά σχέδια δράσης για την εξοικονόμηση νερού. Χρησιμοποιώντας εργαλεία μετρητησης όπως ένα μπουκάλι των 500 ml και ένα κουβά των 10 λίτρων, τα παιδιά μπορούν να μετρήσουν πόσο περίπου νερό χρησιμοποιούν σε μια μέρα. Μπορούν να καταγράψουν τα αποτελέσματα της κάθε μέρας για μια εβδομάδα. Επιστρέψτε στη συζήτηση μια εβδομάδα μετά για να δείτε αν τα παιδιά δυσκολεύτηκαν να εξοικονομήσουν νερό και αν πιστεύουν πως η εξοικονόμηση νερού είναι χρήσιμη.
- Επικοινωνήστε με τους γονείς των παιδιών ή με ενήλικες που ζουν μαζί με παιδιά για να τους προετοιμάσετε για μια βδομάδα εξοικονόμησης νερού.
- Παίξτε «Περίπολο μόλυνσης» με τα παιδιά. Αν υπάρχει μια μικρή λίμνη ή ένα ποτάμι κοντά στο σχολείο, παρατηρήστε το προσεκτικά. Ελέγχτε τα σκουπίδια στο νερό και στις όχθες. Πώς χρησιμοποιούν οι άνθρωποι αυτό το νερό;
- Κάντε μια βόλτα με τα παιδιά και προσδιορίστε το πώς συλλέγονται τα σκουπίδια κι επίσης αναλύστε και εξηγήστε τον τρόπο επεξεργασίας των σκουπιδιών και το γιατί είναι επίσης σημαντική η διατήρηση ενός καθαρού περιβάλλοντος.
- Χτίστε στις ιδέες των παιδιών σχετικά με την αλλαγή της συμπεριφοράς τους σε σχέση με τους πόρους που έχουν διαθέσιμους, λ.χ. υγιεινό φαγητό, νερό, φως, γκάζι κτλ. Βοηθήστε τα να κατανοήσουν πως η κάθε προσωπική δράση σχετίζεται με το παγκόσμιο περιβάλλον και πως η ατομική αλλαγή μπορεί να κάνει διαφορά στη βιώσιμη χρήση των πόρων.

Συμβουλές για το συντονιστή

- Βοηθήστε τα παιδιά να κατανοήσουν πως ο τρόπος που διατηρείται το «περιβάλλον» εξαρτάται από το σεβασμό προς τα ανθρώπινα δικαιώματα και το δικαίωμα επιβίωσης που έχει ο κάθε άνθρωπος.

Προσαρμογές

Με παιδιά πιο μεγάλης ηλικίας, η συζήτηση μπορεί να συνεχιστεί όσον αφορά το γενικότερο δικαίωμα στους πόρους, στη βιώσιμη ανάπτυξη και το δικαίωμα στη ζωή, θέτοντας ερωτήσεις όπως:

- Τι μπορεί να γίνει για να καταστεί σεβαστό το δικαίωμα του καθενός στο νερό και όλους τους άλλους πόρους της Γης;
- Υπάρχουν άλλοι πόροι στη Γη που είναι περιορισμένοι;
- Τι μπορεί να γίνει για να επιτραπεί στις μελλοντικές γενιές να ζήσουν σε έναν κόσμο με πρόσβαση στους απαραίτητους πόρους που χρειάζονται για να ζήσουν;

Περαιτέρω Πληροφορίες

Το βιβλίο εργασίας «Ταξίδι με τη Σταγόνα – Η Σταγόνα του Νερού» περιέχει βασικά γεγονότα, ενδιαφέρουσες πληροφορίες και αρκετές «μαθαίνω-κάνοντας» δραστηριότητες σε διάφορα θέματα για το νερό. Περιλαμβάνει πληροφορίες και πρακτικά εργαλεία σχετικά με τον τρόπο μελέτης της προέλευσης του νερού, την ποσότητα νερού που χρησιμοποιείται από τους ανθρώπους, τον τρόπο που οι άνθρωποι χρησιμοποιούν νερό για γεωργικούς, βιομηχανικούς και οικιακούς σκοπούς και το πρόβλημα της μόλυνσης του νερού.

http://unep.org/publications/search/pub_details_s.asp?ID=3729

ΦΥΛΛΑΔΙΟ: ΜΙΑ ΣΤΑΓΟΝΑ ΝΕΡΟΥ

